

بسم الله الرحمن الرحيم

« طراحی گرافیکی سیاه و سفید »

شامل دوره‌ی:

- مفاهیم گرافیک سیاه و سفید

بر اساس استاندارد جدید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

با کد استاندارد: ۸۳-۰۱/۸-ف، هـ

تألیف:

- مهندس محمدرضا افروز

- مهران فغانی

سر شناسه	: افروز، محمدرضا، ۱۳۶۰
عنوان و نام پدید آور	: طراحی گرافیکی سیاه و سفید، شامل دوره ی : مفاهیم گرافیک سیاه و سفید/تألیف محمدرضا افروز، مهران فغانی
مشخصات نشر	: بابل، معین پرداز ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۱۴۸ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۶۰۰۰۰ ریال: ۹-۹۲۲۱۸-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: براساس استاندارد جدید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با کد استاندارد: ۸۲-۱/۸-۰۰ ف.ه
موضوع	: طراحی گرافیک (چاپ)
موضوع	: سایه روشن در هنر
شناسه افزوده	: فغانی، مهران ۱۳۵۴.
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ۴ط۷/۱۰۰۱ NC
رده بندی دیویی	: ۷۴۱/۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۲۴۱۱۹

نام کتاب	: طراحی گرافیکی سیاه و سفید
مولف	: محمدرضا افروز، مهران فغانی
طرح جلد	: مسعود فلاح زاده
صفحه آرا	: مهسا فلاح
لیتوگرافی	: شایگان
چاپ متن	: آریا چاپ
شمارگان	: ۵۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ	: اول- ۱۳۹۰
قیمت	: ۶۰۰۰۰ ریال
ناشر	: معین پرداز
مرکز پخش	: بابل ۰۱۱۱-۲۱۹۸۱۶۰

حق چاپ محفوظ است و مخصوص گروه آموزشی معین پرداز می باشد.

مقدمه

« به نام خدای طراح زیبایی‌ها »

در کتاب حاضر که مطابق با آخرین استانداردهای آموزشی مهارت طراحی سیاه و سفید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و تدوین شده است، سعی نموده‌ایم که با بیان مفاهیم پایه‌ی گرافیک، زمینه‌ی علاقمندی شما عزیزان را با دنیای زیبای تصاویر و طراحی فراهم آوریم و با آموزش نکات کلیدی، ارائه‌ی مثال‌ها و پرسش‌های پایان فصل، روند یادگیری شما را آسان‌تر نماییم.

طراح گرافیک سیاه و سفید کسی است که با تکیه بر دانش مبانی هنرهای تجسمی از عهده کادربندی، بکارگیری عناصر بصری، ایجاد بافت و حجم مجازی برآمده و در اجرای آثار گرافیکی سیاه و سفید بتواند از تناسبات طلایی، تعادل و توازن، کنتراست و ریتم به خوبی استفاده نموده و اصول ترکیب‌بندی را رعایت کرده و نیز بتواند علائم و نشانه‌های گرافیکی را طراحی نماید.

روشن است این کتاب نیز مانند هر نوشته‌ی دیگری دارای نقاط ضعف و قوت می‌باشد که نظرات و پیشنهادات سازنده‌ی شما می‌تواند بستر مناسبی جهت رفع نواقص احتمالی ایجاد نماید.

با تشکر

گروه آموزشی معین‌پرداز

فهرست مطالب

فصل اول: توانایی آماده‌سازی مواد، تجهیزات، ابزار کارگاهی و بکارگیری صحیح آن‌ها

- ۱-۱- آشنایی با مفهوم گرافیک و کاربردهای آن در زندگی انسان ————— ۱۰
- ۱-۲- آشنایی با تاریخچه‌ی گرافیک ————— ۱۳
- ۱-۳- شناخت ابزارهای مورد استفاده در کارگاه طراحی گرافیکی ————— ۱۴
- ۱-۳-۱- کاغذ طراحی، کاغذ پوستی، کلاسه، کاغذ شطرنجی، انواع مداد، راپیدوگراف، خطکش، گونیا، خطکش تی، نقاله، پیستوله‌های منحنی و ماری، قلم فلزی، مرکب، میز کار، صندلی و چهارپایه، میز نور، کاتر، قیچی، نوارچسب، چسب مایع، پرگار ————— ۱۵
- ۱-۴- شناخت اصول و روش استفاده و بکارگیری ابزار و تجهیزات کارگاهی ————— ۲۰
- ۱-۵- آشنایی با مفهوم مبانی هنرهای تجسمی ————— ۲۰
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۲۱

فصل دوم: توانایی ترسیم انواع خطوط مورد استفاده در طراحی

- ۲-۱- آشنایی با عناصر و نیروهای بصری ————— ۲۴
- ۲-۲- آشنایی با تعریف و مفهوم خط ————— ۲۵
- ۲-۳- آشنایی با کاربردهای خط در هنرهای تجسمی و جایگاه آن ————— ۲۶
- ۲-۴- آشنایی با انواع خطوط مورد استفاده در هنرهای تجسمی ————— ۲۷
- ۲-۵- شناخت اصول روش ترسیم خط با بکارگیری ابزارهای مختلف ————— ۳۳
- ۲-۵-۱- استفاده از خطکش، پرگار و گونیا و پیستوله‌های منحنی و ماری در ترسیم خط ————— ۳۳
- ۲-۵-۲- استفاده از مداد، اتود و راپیدوگراف در ترسیم خطوط ————— ۳۴
- ۲-۶- شناخت اصول روش ترسیم انواع خط به صورت دست آزاد (بدون استفاده از خطکش، پرگار و...) ————— ۳۶
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۳۷

فصل سوم: توانایی ترسیم کادرهای مورد استفاده در هنرهای تجسمی و بکارگیری صحیح آن‌ها

- ۳-۱- آشنایی با مفهوم کادر و کادربندی ————— ۴۰
- ۳-۲- آشنایی با انواع کادرهای مورد استفاده در هنرهای تجسمی ————— ۴۰
- ۳-۳- آشنایی با تأثیر نوع کادر و روش‌های بکارگیری کادربندی در هنرهای تجسمی ————— ۴۰
- ۳-۴- شناخت اصول و روش ترسیم کادر و کادربندی ————— ۴۱
- ۳-۵- شناخت اصول بکارگیری کادر در هنرهای تجسمی ————— ۴۱
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۴۳

فصل چهارم: توانایی بکارگیری نقطه در کادرهای مختلف مطابق با مبانی هنرهای تجسمی

- ۴-۱- آشنایی با مفهوم نقطه در هنرهای تجسمی ————— ۴۶
- ۴-۲- آشنایی با انواع نقطه در هنرهای تجسمی ————— ۴۶
- ۴-۳- آشنایی با کاربرد نقطه در هنرهای تجسمی ————— ۴۸
- ۴-۴- شناخت موقعیت‌های مختلف نقطه در کادرهای مختلف ————— ۴۸
- ۴-۵- شناخت تأثیرات متقابل نقاط بر یکدیگر در کادربندی‌های مختلف ————— ۴۹
- ۴-۶- شناخت اصول استفاده از نقاط در کادرهای معین برای ایجاد جلوه‌های بصری ————— ۵۱
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۵۱

فصل پنجم: توانایی ترکیب و بکارگیری انواع سطوح و اشکال هندسی متظمن در کادرهای مختلف مطابق با مبانی هنرهای تجسمی

- ۵-۱- آشنایی با مفهوم سطح در هنرهای تجسمی ————— ۵۴
- ۵-۲- شناخت اشکال هندسی اولیه و مفهوم آن‌ها در مبانی هنرهای تجسمی ————— ۵۶
- ۵-۲-۱- دایره، مربع، مثلث ————— ۵۶
- ۵-۳- آشنایی با تأثیرات بصری اشکال هندسی و چگونگی استفاده از این تأثیرات در هنرهای تجسمی ————— ۵۸
- ۵-۴- شناخت مفهوم ایستایی ————— ۶۲
- ۵-۵- شناخت مفهوم ترکیب‌بندی و کمپوزیسیون ————— ۶۳
- ۵-۶- شناخت اصول و روش استفاده از اشکال هندسی سه‌گانه در اجرای ترکیب‌بندی‌های مختلف در کادرهای اصلی مورد استفاده در هنرهای تجسمی ————— ۶۳
- ۵-۶-۱- ترکیب‌بندی با انواع مربع کوچک و بزرگ ————— ۶۳
- ۵-۶-۲- ترکیب‌بندی با انواع مثلث ————— ۶۴
- ۵-۶-۳- ترکیب‌بندی با انواع دایره‌ی کوچک و بزرگ ————— ۶۵
- ۵-۶-۴- ترکیب‌بندی با انواع ترکیب دایره، مربع و مثلث ————— ۶۵
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۶۶

فصل ششم: توانایی ایجاد انواع بافت با بکارگیری خط و نقطه

- ۶-۱- آشنایی با مفهوم بافت، انواع آن و تأثیرات بافت در خلق هنرهای تجسمی ————— ۶۸
- ۶-۲- آشنایی با روش‌های ایجاد بافت برای بکارگیری در هنر طراحی، نقاشی و گرافیک ————— ۷۷
- ۶-۳- شناخت اصول ایجاد بافت با بکارگیری خطوط مختلف ————— ۷۷
- ۶-۴- شناخت اصول ایجاد بافت با بکارگیری انواع نقطه‌های مختلف ————— ۷۵
- ۶-۵- شناخت اصول ایجاد بافت با ترکیب خطوط و نقاط مختلف ————— ۷۶
- ۶-۶- شناخت اصول و روش‌های استفاده و بکارگیری بافت‌های پدیدآمده در خلق آثار لترالعی و مفهومی ————— ۷۷

۸۰ پرسش‌های چهارگزینه‌ای

فصل هفتم: توانایی ایجاد حجم مجازی با بکارگیری خط، نقطه و سطح

- ۸۲ ۷-۱- آشنایی با مفهوم حجم
- ۸۳ ۷-۲- آشنایی با انواع حجم و کاربرد آن‌ها در هنرهای تجسمی
- ۸۳ ۷-۲-۱ حجم واقعی
- ۸۳ ۷-۲-۲ حجم مجازی
- ۸۴ ۷-۳- آشنایی با احجام هندسی پایه (احجام سه‌گانه)
- ۸۴ ۷-۳-۱ کره، مکعب و هرم
- ۸۷ ۷-۴- شناخت اصول و روش‌های ایجاد حجم (مجازی) در هنرهای نقاشی و طراحی
- ۸۷ ۷-۴-۱ ایجاد سایه روشن با بکارگیری خط و نقطه
- ۸۸ ۷-۴-۲ حجم پردازی با بکارگیری خطوط
- ۸۸ ۷-۴-۳ حجم پردازی با بکارگیری نقاط
- ۸۹ ۷-۴-۴ حجم پردازی با بکارگیری سطوح
- ۹۰ ۷-۴-۵ حجم پردازی با ترکیب و استفاده از خط، نقطه و سطح
- ۹۳ پرسش‌های چهارگزینه‌ای

فصل هشتم: توانایی رعایت تناسبات طلایی و بکارگیری آن در اجراهای مختلف گرافیکی

- ۹۶ ۸-۱- آشنایی با مفهوم تناسبات طلایی و بکارگیری آن‌ها در هنرهای تجسمی
- ۹۶ ۸-۲- آشنایی با تأثیر استفاده از تناسبات طلایی در آثار گرافیکی
- ۹۷ ۸-۳- شناخت نقطه طلایی در کادرهای مختلف و اصول محاسبه و تعیین محل آن
- ۹۷ ۸-۴- شناخت اصول کادربندی‌های طلایی و روش ترسیم کادرهای طلایی
- ۹۷ ۸-۵- شناخت اصول بکارگیری تناسبات طلایی در اجراهای مختلف گرافیکی
- ۹۸ پرسش‌های چهارگزینه‌ای

فصل نهم: توانایی رعایت تعادل و توازن در اجراهای مختلف گرافیکی

- ۱۰۰ ۹-۱- آشنایی با تعریف و مفهوم تعادل
- ۱۰۰ ۹-۲- آشنایی با تعادل بصری در هنرهای تجسمی و تأثیر تعادل در جلوه‌های بصری آثار تجسمی
- ۱۰۰ ۹-۳- شناخت روش و اصول ایجاد تعادل بصری در اثر تجسمی
- ۱۰۱ ۹-۳-۱ ایجاد تعادل بصری میان نقطه تیره و سطح سفید زمینه
- ۱۰۱ ۹-۳-۲ ایجاد تعادل بصری میان سطوح تیره و سطح سفید زمینه و بررسی روابط متقابل آن‌ها

- ۹-۴- شناخت انواع تعادل در آثار تجسمی و مفهوم آن‌ها ————— ۱۰۱
- ۹-۴-۱- تعادل متقارن ————— ۱۰۱
- ۹-۴-۲- تعادل غیرمتقارن ————— ۱۰۲
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۱۰۶

فصل دهم: توانایی ایجاد کنتراست در اجراهای مختلف گرافیکی مطابق با مبانی هنرهای تجسمی

- ۱۰-۱- آشنایی با تعریف و مفهوم کنتراست ————— ۱۰۸
- ۱۰-۲- آشنایی با تأثیرات حاصله از ایجاد کنتراست در هنرهای تجسمی ————— ۱۰۸
- ۱۰-۳- آشنایی با روش‌های ایجاد کنتراست در هنرهای تجسمی ————— ۱۰۸
- ۱۰-۴- آشنایی با اثر برگزینی هنرهای تجسمی در خصوص بهره‌گیری از کنتراست جهت انتقال مفهوم به بیننده — ۱۱۱
- ۱۰-۵- شناخت روش و اصول ایجاد کنتراست در هنرهای تجسمی در تأکید بر مفاهیم مورد نظر — ۱۱۲
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۱۱۷

فصل یازدهم: توانایی ایجاد ریتم و بطورگیری آن در اجراهای مختلف گرافیکی مطابق با مبانی هنرهای تجسمی

- ۱۱-۱- آشنایی با تعریف و مفهوم ریتم (ضرب آهنگ) ————— ۱۲۰
- ۱۱-۲- آشنایی با تأثیرات حاصله از ریتم در هنرهای تجسمی ————— ۱۲۰
- ۱۱-۳- آشنایی با روش‌های ایجاد ریتم در هنر تجسمی ————— ۱۲۱
- ۱۱-۳-۱- تکرار یکنواخت ————— ۱۲۱
- ۱۱-۳-۲- تکرار متناوب ————— ۱۲۱
- ۱۱-۳-۳- تکرار تکاملی ————— ۱۲۲
- ۱۱-۳-۴- تکرار موجی ————— ۱۲۲
- ۱۱-۴- آشنایی با اثر برگزینی هنرهای تجسمی در خصوص بهره‌گیری از ریتم جهت انتقال مفاهیم به بیننده — ۱۲۲
- ۱۱-۵- شناخت روش و اصول بکارگیری ریتم در آثار گرافیکی ————— ۱۲۳
- پرسش‌های چهارگزینه‌ای ————— ۱۲۳

فصل بیستم: توانایی ترکیب‌بندی عناصر بصری در اجراهای مختلف گرافیکی مطابق با مبانی هنرهای تجسمی

- ۱۲-۱- آشنایی با تعریف و مفهوم ترکیب و ترکیب‌بندی (کمپوزسیون) در هنرهای تجسمی — ۱۲۶
- ۱۲-۲- شناخت تأثیر نوع کادر در ساختار اثر تجسمی ————— ۱۲۶
- ۱۲-۳- شناخت عوامل مؤثر در ترکیب‌بندی اثر تجسمی ————— ۱۲۶
- ۱۲-۳-۱- تعادل بصری ————— ۱۲۶
- ۱۲-۳-۲- تناسب و هماهنگی میان عناصر مختلف ترکیب ————— ۱۲۷

۱۲۷	۱۲-۳-۳- رابطه‌ی هماهنگ اجزای اثر با کلیت اثر و یا موضوع آن
۱۲۸	۱۲-۴- شناخت انواع ترکیب‌بندی
۱۲۸	۱۲-۴-۱- مقارن
۱۲۸	۱۲-۴-۲- غیرمقارن
۱۲۸	۱۲-۵- شناخت روش و اصول ترکیب‌بندی در اجرای آثار گرافیکی
۱۳۰	پرسش‌های چهارگزینه‌ای

فصل سیزدهم: توانایی طراحی علائم و نشانه‌های مفهومی

۱۳۲	۱۳-۱- آشنایی با مفهوم خلاصه‌سازی و تجزیه (استلیزه کردن)
۱۳۲	۱۳-۲- آشنایی با کاربرد و انواع علائم و نشانه‌های مفهومی در امور روزمره انسان
۱۳۶	۱۳-۲-۱- علائم راهنمایی و رانندگی
۱۳۹	۱۳-۳- آشنایی با ویژگی و خصوصیات علائم و نشانه‌های مفهومی
۱۴۱	۱۳-۴- شناخت اصول و روش طراحی علائم و نشانه‌ها
۱۴۲	۱۳-۴-۱- طراحی مستقیم
۱۴۳	۱۳-۴-۲- تجزیه و خلاصه‌سازی تصاویر
۱۴۳	پرسش‌های چهارگزینه‌ای